

Які дії, якщо педагогічний працівник у міжатестаційний період не має 150 год. (5 кред.)?

Наказ «Про затвердження положення про атестацію педагогічних працівників»:

5) мінімальний загальний обсяг (загальна тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, необхідний їм для проходження атестації, становить не менше ніж 150 годин або 5 кредитів ЄКТС упродовж п'яти років.

ПОРЯДОК підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений постановою від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»:

16. Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічного або науково-педагогічного працівника закладу загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти не може бути менше ніж 150 годин на п'ять років.

Як правильно розраховувати обсяг підвищення кваліфікації в 150 год. у випадку позачергової атестації?

Наказ «Про затвердження положення про атестацію педагогічних працівників»:

5) мінімальний загальний обсяг (загальна тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, необхідний їм для проходження атестації, становить не менше ніж 150 годин або 5 кредитів ЄКТС упродовж п'яти років.

Наведемо приклади:

1. Підвищення кваліфікації проходить одноразово в обсязі 150 год.

Якщо педагогічний працівник, який був атестований у 2023 році проходив курси підвищення кваліфікації в обсязі 150 годин в 2022 році, то, якщо він планує атестуватися позачергово в 2025 році, ці курси відповідають умовам п.5 наказу *«Про затвердження положення про атестацію педагогічних працівників»*, тому що попадають у цей п'ятирічний період.

2. Підвищення кваліфікації проходить за накопичувальною системою.

Якщо педагогічний працівник, який був атестований у 2023 році, планує атестуватися позачергово в 2025 році і проходив курси підвищення кваліфікації з 2018 по 2022 по 30 годин щорічно (сумарно набрав 150 год.), то він повинен добрати додатково 60 год. на момент наступної атестації у 2025 році, тому що 60 год. за 2018 і 2019 рік не попадають в п'ятирічний термін.

Як правильно оформити захист альтернативних курсів підвищення кваліфікації?

Визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників

24. Результати підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження.

Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації визнаються рішенням педагогічної (вченої) ради відповідного закладу освіти.

Порядок визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників закладів освіти встановлюється педагогічними (вченими) радами відповідних закладів освіти.

25. Педагогічний або науково-педагогічний працівник протягом одного місяця після завершення підвищення кваліфікації подає до педагогічної (вченої) ради закладу освіти клопотання про визнання результатів підвищення кваліфікації та документ про проходження підвищення кваліфікації.

У разі підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) замість документа про підвищення кваліфікації подається звіт про результати підвищення кваліфікації або творча робота, персональне розроблення електронного освітнього ресурсу, що виконані в процесі (за результатами) підвищення кваліфікації та оприлюднені на веб-сайті закладу освіти та/або в електронному портфоліо педагогічного або науково-педагогічного працівника (у разі наявності). Форму звіту визначає відповідний заклад освіти.

Клопотання протягом місяця з дня його подання розглядається на засіданні педагогічної (вченої) ради закладу освіти. Вчена рада закладу вищої освіти може доручити розгляд таких питань педагогічним (вченим) радам структурних підрозділів.

Для визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічна (вчена) рада заслуховує педагогічного або науково-педагогічного працівника щодо якості виконання програми підвищення кваліфікації, результатів підвищення кваліфікації, дотримання суб'єктом підвищення кваліфікації умов договору та повинна прийняти рішення про:

визнання результатів підвищення кваліфікації;

невизнання результатів підвищення кваліфікації.

У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації педагогічна (вчена) рада закладу освіти може надати рекомендації педагогічному або науково-педагогічному працівнику щодо повторного підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації та/або прийняти рішення щодо неможливості подальшого включення такого суб'єкта підвищення кваліфікації до плану підвищення кваліфікації закладу освіти до вжиття ним дієвих заходів з підвищення якості надання освітніх послуг.

Результатом підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, може бути присвоєння їм повних та/або часткових професійних та/або освітніх кваліфікацій у встановленому

навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;

{Абзац четвертий пункту 6 в редакції Постанови КМ № 1133 від 27.12.2019}

стажування.

{Абзац шостий пункту 3 виключено на підставі Постанови КМ № 1133 від 27.12.2019}

Окремі види діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників, зазначені у [пункті 26](#) цього Порядку, можуть бути визнані як підвищення кваліфікації.

7. Педагогічні та науково-педагогічні працівники самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації (далі - суб'єкти підвищення кваліфікації).

{Пункт 7 в редакції Постанови КМ № 1133 від 27.12.2019}

8. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників устанавлюється в годинах та/або кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС, (один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою.

Підвищення кваліфікації педагогічними і науково-педагогічними працівниками здійснюється згідно з планом підвищення кваліфікації закладу освіти на певний рік, що формується, затверджується і виконується відповідно до цього Порядку.

Педагогічні і науково-педагогічні працівники мають право на підвищення кваліфікації поза межами плану підвищення кваліфікації закладу освіти на відповідний рік згідно з цим Порядком.

9. Суб'єктом підвищення кваліфікації може бути заклад освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, що провадить освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників.

{Абзац перший пункту 9 в редакції Постанови КМ № 1133 від 27.12.2019}

Суб'єкт підвищення кваліфікації може організувати освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності та/або за місцем роботи педагогічних та/або науково-педагогічних працівників, за іншим місцем (місцями) та/або дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою.

{Абзац другий пункту 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1133 від 27.12.2019}

Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію у різних

Атестація директора як викладача

На якому рівні атестується керівник закладу освіти як викладач на підвищення кваліфікаційної категорії «Спеціаліст вищої категорії»?

Відповідно до **розділу II. п.9** положення керівники атестуються атестаційною комісією III рівня.

Абзац 5, 6. «Атестаційна комісія III рівня приймає рішення про:
- відповідність (невідповідність) керівників (педагогічних працівників) підпорядкованих закладів освіти займаним посадам та присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні)»

Якщо педпрацівник має педагогічну освіту за дипломом як викладач зарубіжної літератури, але зараз викладає лише фізичну культуру, пройшовши курси підвищення кваліфікації. Як він має атестуватися? Чи маємо ми право атестувати його як викладача фізичної культури? Раніше він мав першу категорію.

Розділ І. П. 12, абзац 9. «Якщо в міжатестаційний період педагогічному працівникові надано години з навчальних предметів (інтегрованих курсів, дисциплін, безпосередньої роботи з дітьми), іншої педагогічної роботи, з яких він не проходив атестацію, то присвоєна за результатами попередньої атестації кваліфікаційна категорія (педагогічне звання) поширюється на все педагогічне навантаження до наступної атестації».

Чи поширюються результати атестації педагога за спеціальністю "Учитель фізики", якщо у цьому навчальному році він викладає предмет "Фізична культура", пройшов КПК - 30 годин педагога на предмет "Фізична культура", якщо він пройшов КПК обсягом 30 год за спеціальністю "Вчитель фізики".

Розділ І. П. 12. «Педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження з кількох навчальних предметів, атестуються з того предмета, який викладають за спеціальністю, або за посадою відповідно до трудового договору.

Присвоєна кваліфікаційна категорія (педагогічне звання) поширюється на все педагогічне навантаження.

Необхідною умовою при цьому є підвищення кваліфікації з навчальних предметів (інтегрованих курсів, дисциплін, виду (напрямку) діяльності), на які поширюється присвоєна (підтверджена) кваліфікаційна категорія, та які є освітнім компонентом освітньої програми закладу освіти.

У разі викладання декількох навчальних предметів педагогічні працівники самостійно обирають послідовність підвищення кваліфікації за певними напрямками (предметами) у міжатестаційний період в межах загального обсягу підвищення кваліфікації, визначеного законодавством».

Атестація педпрацівників, які прийняті на роботу в тому ж закладі освіти за іншою посадою. Атестація методиста.

Відповідно до розділу I. Загальні положення, п.12: абзац 5, 6: «Педагогічні працівники, які працюють за сумісництвом або на умовах строкового трудового договору атестуються на загальних підставах.

Педагогічні працівники, які обіймають різні педагогічні посади в одному закладі освіти (зокрема керівники закладів освіти, їх заступники та інші працівники, які викладають навчальні предмети, інтегровані курси, дисципліни або здійснюють іншу педагогічну роботу), атестуються за кожною з посад».

Як правильно розрахувати період роботи для позачергової атестації. Коли проводиться позачергова атестація?

Розділ І. П. 5, 6, 7.

«5. Позачергова атестація проводиться за ініціативою педагогічного працівника, або керівника закладу освіти.

За ініціативою керівника закладу освіти проводиться позачергова атестація педагогічного працівника у випадках наявності підстав, які свідчать про зниження якості його педагогічної діяльності, що визначається за результатами аналізу виконання ним посадових обов'язків, передбачених посадовою інструкцією.

У разі виявлення за результатами інституційного аудиту, проведеного відповідно до законодавства, низької якості освітньої діяльності закладу освіти, відокремленого структурного підрозділу проводиться позачергова атестація керівника...

Як правильно розрахувати період роботи для позачергової атестації. Коли проводиться позачергова атестація?

Розділ I п. 5, 6, 7.

6. Позачергова атестація педагогічного працівника за його ініціативою може проводитися у випадках, якщо його освітній рівень, стаж роботи на посадах педагогічних працівників відповідає вимогам, визначеним у пунктах 8, 9 цього розділу, або за наявності однієї з таких умов:

- визнання переможцем, лауреатом фінальних етапів всеукраїнських, міжнародних, регіональних фахових конкурсів;
- наявності освітньо-наукового/освітньо-творчого, наукового ступеня;
- успішного проходження сертифікації.

7. Міжатестаційний період не може бути меншим ніж 3 роки, крім випадків проведення позачергової атестації за ініціативою педагогічного працівника.

Час перебування педагогічного працівника в соціальних відпустках, відпустках без збереження заробітної плати тривалістю понад 1 рік, на обліку в службі зайнятості, в інших випадках, коли переривається трудова діяльність, увільнення працівника від виконання обов'язків, у зв'язку з мобілізацією, а також період, на який переноситься атестація до міжатестаційного періоду не зараховуються.

Період розраховується з дати попередньої атестації до дати наступної.

Роз'ясніть п.6 розділу III Положення про атестацію

П. 6. «У разі тимчасової непрацездатності педагогічного працівника, який атестується, або настання інших обставин, що не залежать від його волі та перешкоджають проходженню ним атестації, проведення атестації або окремих засідань атестаційної комісії має бути перенесено за рішенням відповідної атестаційної комісії до припинення таких обставин, але не більше ніж на 1 рік.

У такому випадку за педагогічним працівником зберігається раніше присвоєна кваліфікаційна категорія (педагогічне звання) до проходження ним атестації в порядку, визначеному цим Положенням».

Атестація може бути перенесена на рік у разі тривалої хвороби або з інших поважних причин, але на рік та один раз.

Майстер виробничого навчання перейшов на посаду викладача у 2024/2025 навчальному році, але у цьому році час чергової атестації як майстра в/н. Чи може він атестуватися як майстер, перебуваючи на посаді викладача?

Ні, педагог атестується на займаній посаді.

Атестація педпрацівників, які пропрацювали рік (немає педагогічної освіти)

ЗУ «Про освіту» Розділ VII ОСВІТА, ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ОПЛАТА ПРАЦІ ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 58. Вимоги до освіти та професійної кваліфікації педагогічного працівника закладу освіти

5. Особи, які здобули вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну) освіту за іншою спеціальністю та яким не було присвоєно професійну кваліфікацію педагогічного працівника, можуть бути призначені на посаду педагогічного працівника строком на один рік.

Особи можуть продовжити працювати на відповідних посадах педагогічних працівників системи дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти після їх успішної атестації у порядку, визначеному законодавством.

ПОЛОЖЕННЯ про атестацію педагогічних працівників

Розділ I. Загальні положення, п. 9: «Особи, які не мають педагогічної освіти, але мають стаж роботи в одній із галузей економіки та працюють на посадах педагогічних працівників закладів освіти, можуть атестуватися без дотримання послідовності на присвоєння кваліфікаційної категорії за таких умов:

- ✓ «спеціаліст другої категорії» – за наявності не менше ніж 2 років такого стажу роботи;
- ✓ «спеціаліст першої категорії» – не менше ніж 5 років;
- ✓ «спеціаліст вищої категорії» – не менше ніж 7 років.

Як атестуються майстри в/н, тобто через який термін може бути перша атестація, хто не підлягає взагалі атестації?

Через скільки років педагогічний працівник після прийняття на роботу може вперше атестуватися?

Коли атестуються нові працівники? Потрібно проводити атестацію педпрацівника через 1,5 р. після прийняття на посаду або через 5 років?

Атестація молодих майстрів виробничого навчання та викладачів, які нещодавно закінчили навчання, яке відбувалося паралельно з роботою на посаді.

Розділ VII. Ст. 58 ЗУ «Про освіту».

1 варіант. Здобув вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну) освіту за педагогічною спеціальністю (педагогічну освіту), з присвоєнням професійної кваліфікації педагогічного працівника.

При прийнятті на роботу наказом керівника встановлюється 11 тарифний розряд, міжатестаційний період складає 5 років.

2 варіант. Здобув вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну) освіту за іншою спеціальністю без присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника. Може бути призначений на посаду педагогічного працівника строком на один рік.

Може продовжити працювати на відповідній посаді педагогічного працівника системи професійної (професійно-технічної) освіти після його успішної атестації у порядку, визначеному законодавством.

3 варіант. Розділ I Положення про атестацію, п.14.

До проведення наступної атестації педагогічного працівника за ним зберігаються раніше присвоєні кваліфікаційна категорія, педагогічне звання.

У разі переведення (призначення) педагогічного працівника на іншу посаду в тому самому чи в іншому закладі освіти за ним зберігаються присвоєні за результатами останньої атестації кваліфікаційна категорія та педагогічне звання до наступної атестації.

Присвоєні за результатами останньої атестації кваліфікаційні категорії та педагогічні звання зберігаються також за педагогічними працівниками, які перервали роботу на педагогічній посаді (незалежно від тривалості перерви в роботі).

Атестація педагогічних працівників, зазначених в абзацах другому та третьому цього пункту здійснюється не пізніше ніж через 2 роки після прийняття їх на роботу.

Керівники гуртків всіх категорій атестуються чи хтось ні?

Чи підлягає атестації старший майстер?

Розділ І. Загальні положення, п. 2: Це Положення поширюється на педагогічних працівників закладів та установ освіти, інших установ незалежно від підпорядкування, типу та форми власності, у тому числі відокремлених структурних підрозділів, структурних підрозділів інших юридичних осіб публічного чи приватного права, а також фізичних осіб - підприємців та осіб незалежної професійної діяльності, які надають освітні послуги (далі - заклади освіти), які здійснюють педагогічну діяльність та посади яких належать до педагогічних, згідно з Переліком посад педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 963.

Положення не дає відповіді на питання – хто і у який спосіб ініціює підвищення кваліфікаційної категорії/тарифного розряду педпрацівника при проходженні чергової атестації

Розділ I, п. 5. «Позачергова атестація проводиться за ініціативою педагогічного працівника, або керівника закладу освіти».

Розділ III. Порядок проведення атестації. П. 3, абзац 8. Протягом 10 робочих днів з дня оприлюднення інформації педагогічний працівник, який атестується, може подати до атестаційної комісії документи, що, на його думку, свідчать про педагогічну майстерність та/або професійні досягнення.

П. 5, абзац 2,3 «Для належного оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника атестаційна комісія може прийняти рішення про вивчення практичного досвіду його роботи. У такому випадку атестаційна комісія визначає зі свого складу осіб, які аналізуватимуть практичний досвід роботи педагогічного працівника, та затверджує графік заходів з вивчення й оцінювання його діяльності та професійних компетентностей.

У разі необхідності, за рішенням атестаційної комісії для вивчення практичного досвіду роботи педагогічного працівника можуть залучатися інші педагогічні працівники (експерти), які не входять до складу атестаційної комісії».

П. 7. Атестаційна комісія може запросити педагогічного працівника на своє засідання в разі виникнення до нього питань, зокрема пов'язаних з поданими ним документами.

Атестаційна комісія ініціює та приймає рішення про підвищення кваліфікаційної категорії/тарифного розряду педпрацівника за результатами оцінювання його педагогічної діяльності в міжатестаційний період.